

STRAŽA

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrť leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 39.

Maribor, dne 9. aprila 1913.

Letnik V.

Germani in Slovani.

„Trotzdem bleibt eines unzweifelhaft: Sollte es einmal zu einer europäischen Konflagration kommen, in welcher Slawen und Germanen einander gegenüberstehen, so bedeutet es für die Germanen einen Nachteil, daß die Stelle im System der Gegengewichte, welche bisher von der europäischen Türkei eingenommen wurde, jetzt zum Teile von südslawischen Staaten besetzt ist. Diese Verschiebung der militärpolitischen Situation auf dem Festlande hat sich seit langer Zeit vorbereitet. Jetzt, wo sie in einem unerwartet großen Umfange eingetreten ist, würden wir gewissenlos handeln, wenn wir nicht die Konsequenzen daraus ziehen wollten.“

„(Kljub temu je eno brezdvomno: če pride enkrat do evropske konflagracije, v kateri si bodo stali Slovani in Germani nasproti, potem je za Germane gotovo neugodno, da so zasedle v sistemu ravnotežja mesta, katerega je zavzemala dozdej evropska Turčija, deloma jugoslovanske države. Ta sprememba vojaškopolične situacije na kontinentu se je pripravljala že dolgo časa sem. Sedaj, ko se je v nepričakovano velikem obsegu zgodila, bi delali brezvestno, če bine vpoštevali posledice.“)

Iz govora, ki ga je imel nemški državni kancler v ponedeljek, dne 7. t. m., v nemškem državnem zboru.

Nemški državni kancler Bethmann-Hollweg je filozof. Njegovi govori so zato priprosti in jasni, kot bi vtemeljeval kako filozofično tezo. Blesteča diplomatična frazeologija, ki prekipeva besed, a nič ne pove, ni njegov žaner. K znanemu angleškemu diplomatu, ki je rekel, da so besede za to, da se prikrivajo misli, ni hodil v šolo. Z uprav naivno prostodušnostjo, ki zveni kot hladnokrvna glosa neprizadete komentatorja, ne pa kot poročilo odgovornega, v sredi vrtinca se nahajajočega voditelja, posveti v delavnice in kovačnice mednarodne politike. Tak je bil Bethmann-Hollweg tudi v ponedeljek.

PODLISTEK.

Malta.

Letošnji — med svetovnimi 24. — shod na čast najsvetejšemu zakramentu se snide koncem aprila na Malti. Dunajski shod je pokazal Jezusovo cerkev v zmagoslavnem sijaju tega sveta, letošnji bo spominjal na boj in trpljenje, ki se v katoliški cerkvi vedno ponavlja v zanesljiv dokaz, da je le ona edina prava ustanova do križa preganjanega svojega začetnika. Malta stoji trdno kot njene skale sredi viharnega morja, kakor nekdanji čolnič Simona Petra, sredi vedno se vojskujočih narodov, v zgodovini večšen predmet bojev, a zvest do danes rimski cerkvi v kljub mnogemu zapeljevanju.

Kakor je Dunaj prestolnica mnogoličnih narodov, je Malta kraljica med številnimi zgodovinsko važnimi ljudstvi, katere je prva stoletja združeval edino le prapor Kristusov po nauku apostola narodov, sv. Pavla, da pred Bogom „ni Jud ne Grk, ni suženj ne prost, ni možak ne ženska, ni obrezanega ne neobrezanega, ni divjaka ne Skita, ampak vi vsi ste eno v Kristusu Jezusu“ (Gal. 3, 28. Kol. 3, 11). Evharistični shodi prepletajo vesoljni svet od severa do juga, saj se najbolj v tej skrivnosti uresničuje beseda preroka: „Od solnčnega vzhoda do zahoda bo moje ime veliko med narodi in na vseh krajih se bo darovalo in čista daritev se bo opravljala mojemu imenu, govori Gospod vojskinih trum“ (Malah. 1, 11.).

Zaradi oddaljenosti se ne moremo osebno udeležiti shoda, ozirom se v duhu na srečen kraj, kjer se bo vršil.

Malta pomeni čveterno: 1. otok z 246 kv. km. površja 2. staro mesto na tem otoku (ki se je kakor mati hčeri umaknilo novemu glavnemu mestu Valetta, 3. škofijo, 4. otočje, (skupino otokov Malta, Gozzo, Comino, Cominotto), obsegajoče 323 kv. km.

Odkar je vsled silnih zmag balkanskih Slovanov postal mednarodni položaj kritičen, se je vedelo: Nemci so se prestrašili zmagujočih Jugoslovanov in bi njihove zmage radi skrčili ter napravili neplodne. Odtod zahteva po samostojni Albaniji, odtod nasprotovanje Srbiji in Crnigori, odtod intrigiranje med balkanskimi državami, odtod, srd na Rusijo, ki se je postavila na stran Balkancev. Čel svet je vedel to resnico, bilo jo je tudi večkrat čitati, toda Nemci so vedno tajili. Povedali so vedno nešteto vzrokov za svoje rožljanje s sabljami, ampak pravega so zamolčali. Treba je bilo, da je prišel Bethmann. Ta je z odkritosrčnostjo, ki preseneča, priznal, da Germani ne vidijo radi zmag balkanskih Slovanov, ker so s tem izgubili zvestega zaveznika Turka in je na njegovo mesto stopil Jugoslovan, osvobojen in poln moči. V stavkih, ki smo jih navedli pod zaglavjem tega članka, je to pregnantno povedano. S to izpovedjo nemškega kanclerja so razkrile vse tajne sile in silice, ki so povzročile sedanje mednarodne krize. Strah pred vstajajočim Slovanom in bojazen, da bi se preprečilo in onemogočilo nadalnje prodiranje nemštva, sta bila nemškim državnikom povod, da so tako srdito in grozeče nastopili proti balkanskim Slovanom in da s tako brezobzirnostjo zasledujejo sedaj cilje, ki jih ne morejo umeti avstrijski Slovani. Pri tem pa še ta nerodnost in žaleča komandoželjnost v celi politični kampaniji. Med tem, ko je Nemčija, ki je po Bethmannovi izpovedbi v celi sedanji krvavi balkanski vojski videla samo tekmo med germanstvom in slovanstvom, znala to svoje uverjenje prikriti, da si ni nakopala nepotrebnih sovražnikov, je Avstrija kot njena poslušna in pokorna zaveznica z neverjetno glasnostjo in pritiskom vzbudila vse strasti ljudskega sovraštva. Nemčija, ki mora po svoji naravi biti poglavitna zastopnica germanstva nasproti probujajočemu se slovanstvu, je s svojo previdno taktiko ostala lepo v ozadju, naša ljuba Avstrija pa, ki je po večini slovenska, si je ustvarila na Balkanu pravi pekel in je vznevoljila tudi lastne državljane. Tak političen debacle je mogoč samo pri veliki nesposobnosti, ali pa neizmerni zaslepljenosti. Obojega je v naši diplomaciji dovolj.

Se dva druga strahova je narisal Bethmann Nemcem na steno. V nadaljevanju izvajan, katera prinašamo v začetku, je prišel na panslavizem in na

Malta je najjužnejše otočje v Evropi: 12 angl. milj onkraj Sicilije, 40 milj tokraj Tripolisa; in stari zemljepisec Ptolomej je prišteva zato k Afriki, a je še na sicilskih tleh, morje vmes meri k večjemu 200 m globočine.

Redno vožnjo vzdržuje med Reko, oziroma Trstom in Malto ogrska paroplovna družba „Adria.“ Iz Reke odhaja parnik vsako sredo ob 6. uri zvečer, vozi v Trst in od ondot ob petkih zvečer ob 6. uri, ter priplove na Malto po tridnevni vožnji v ponedeljek ob 6. uri zvečer. Iz Malte se vrača v sredo ob 8. uri zvečer nazaj na Reko.

Vožnja cena iz Reke ali Trsta do Malte znaša v salonu 56 K, v tretjem razredu 28 K; kdor vzame povratni vozni listek, dobi 10% popusta; otroci do 3 let so plačila prosti, za otroke od 3—10 let se plača polovična cena.

Prehrana na ladiji stane dnevno 7 K 50 vin. (zjutraj 1.50 K, opoldne 3.50 K, zvečer 2.50 K). Proste priljage je dovoljeno 40 kg v tretjem razredu in do 100 kg pri vožnji v salonu.

K evharističnemu kongresu bo priredila družba „Austro-Americana“ hitrejo in cenejo zvezo, ako se niso pogajanja z isto razbila. Dotični odbor bo — upam, vse potrebno po listih še pravočasno vsem naznanil.

Malta ima strmo, skalovito obrežje; le na treh krajih pristajajo večje ladije; vzdiguje se do 258 m nad morjem. Srednja toplota znaša v januarju 16.12 stop. R, v avgustu 35 stop. R, najvišja doseže 40 stop. R. Apnena tla (eozen) pokrivajo mnogo zanimivih duplin, imajo malo izvirkov in še manj potokov; dežja pade po zimi do 608 mm: deževnico skrbno nabirajo v kapnicah.

Obdelane je zemlje okoli 160 kv. km. Rodi: rožiče, fige, oranže, mandarine (to bi bila zlata dežela za naše malčke, pa še menda tudi za solarje, kaj ne?), poleg navadnega krompirja in čebule (imajo tudi lukarije, vrtno nasade z lukom) zdravilni kim,

francoski nacionalizem. Najprvo napravi sicer oficialni Rusiji globok poklon in govori o „velikim, z Nemčijo pobratimljenem carstvu“, potem pa zastraši s panslavizmom. Pravi, da zgolj plemenska nasprotstva med Slovani in Germani ne bodo dovedla do vojske med Nemčijo in Rusijo, toda panslavistična stremjenja so se z zmagami balkanskih držav mogočno poživila. Bolgarske zmage nad Turki so se v teh krogih deloma proslavljale kot zmage slovenske misli v nasprotju z nemško mislijo. Poleg realnih interesnih nasprotstev v sota-le stremjenja povzročila napetost med Rusijo in Avstro-Ogrsko. Iz nasprotstva do slovenske misli, do slovanstva, se je tedaj hotela po večini slovenska Avstrija spustiti v krvavo vojsko? To Bethmannovo priznanje si moramo dobro zapomniti. Podčrtati si ga moramo še tem bolj, ker dela Bethmann-Hollweg vse svoje zaključke z nekako samoumevnostjo na premisi, da ni samo Nemčija, ampak cela trozveza poklicana, da nastopi v imenu Germanov proti Slovanom. Bethmann-Hollweg v svojem govoru vendar izrecno naglašja, da je z zmagami balkanskih Slovanov ravnotežje med slovanstvom in germanstvom premaknjeno, da mora zato Nemčija povečati svojo armado. Radovedni smo, če bodo naši državniki res sledili Bethmannu ter bodo našo državo, ki je po večini slovenska, postavili v službo germanstva? Bil bi to najhujši udarec za našo monarhijo in kdo ve, če bi ga prenesla. Po panslavizmu se spravi Bethmann na francoski nacionalizem in slika v kričečih barvah nevarnost, ki preti od te strani. Konečno še enkrat povdari, da pozna Nemčija nevarnosti, ki prete od panslavističnih in francoskih aspiracij, zato morajo poslanci dovoliti nova težka vojaška bremena.

Summa summarum: Bethmann-Hollweg je, čeprav hipotetično, napovedal, da se bo prihodnji veliki boj bil med Germani in Slovani in morajo zato Nemci, ki so nekaka zagozda med Slovani in Francozi, napeti vse sile, da bodo v tem boju — zmagovalci. Hvaležni moramo biti Bethmannu za njegovo rožljajočo odkritosrčnost, ker poznamo nemške cilje in nemške namene z Avstrijo. Če je pa storil Bethmann uslugo mednarodnemu pomirjenju, je drugo vprašanje. Nacionalne strasti bodo zavihra-

tečno žito, sladko grozdje in duhteče vrtnice (za rožno olje).

Iz otoka izvažajo pavlo, sol, ribe in korale, pridelujejo vosek in žveplenke, redijo mule, ovce in osle, gojijo čebele (od njih grško ime Melita). Malta je domovina ljubkega psička za naročje; poznajo ga stara zgodovinarja Strabo in Plinij ter modrijan Aristotel, ki ga omenjajo pod imenom „kynidion melitaion.“ Strupenih kaž na otoku ni. Po otoku teče 15 km železnice, brni 120 km brzjava in prebivalci še imajo blizu 1000 kilometrov žice za medsebojno pogovarjanje (telefon) — največ pa seveda iz vojaških in trgovskih oziror.

Ljudij so našeli (leta 1904) 197.020 civilnih, in med temi 150.000 katoličanov s 410 duhovni, 12.000 vojakov. Otok je že nad 100 let (po silem) angleška last ter glavna postaja za premog in orožje, torej važno opirališče za angleško (vojno in trgovsko) brodoge v Sredozemskem morju, kakor tudi na daljnem potu v bogato Indijo.

Vlado zastopa in otok upravlja guverner z 11 ministri in 19 svetovalci; izmed teh si jih voli ljudstvo osem.

Sol imajo: univerzo, licej, tri obrtne in 130 ljudskih z angleškim in laškim učnim jezikom; živi dokaz, kako cenijo Angleži pravo izobrazbo ljudstva na podlagi domačega jezika.

Ljudstvo rabi pomešano govorico; slovnico malteškega jezika je spisal Vasalli, slovar je zložil Falzoni.

Otok je poln utrd, najbolj je utrjena Valetta. Za angleško pomorsko moč je Malta velikega pomena, zato jo tudi Angleži čuvajo skrbno kot zaklad. Oni so zadovoljni dediči mnogih prejšnjih posestnikov, ki so se vrstili v sto- in tisočletjih. Kamnite stavbe vodijo učenjaka v predzgodovinsko dobo; prvotno ljudstvo se zdi lybično, ki se je umaknilo podjetnim Fenicianom in ti so odstopili otok v naselbino mogočni Kartagi, ki ga je rabila kot trgovsko opirališče za Afriko proti severu. (Konec prih.)

le z novo silo in misel obračuna se bo zajedla še globokejša. Na obzorju vstaja strašna, krvava zarja . . .

Nemški kancler je govoril.

V naslednjem podamo najmarkantnejša mesta iz kanclerjevega govora, s katerim je vtemeljeval pomnožitev nemške armade za 4000 častnikov, 15.000 podčastnikov in 117.000 mož, tako da bo štela nemška armada v miru 828.000 mož. Govor je vplival vsepovsod senzacionalno in se celo svetovno časopisje z njim obširno bavi.

Bethmann-Hollweg je v uvodu naglašal, da je pomnožitev armade nujno potrebna, kajti v slučaju evropske vojske se bo treba Nemčiji boriti za obstoj, zato mora biti kolikor najbolj močna. Od začetka balkanske vojske so velesile delale, da ostane ta vojska lokalizirana. Vzlic temu je nastala napetost med Rusijo in Avstrijo. Angleški vladi gre zahvala, da je posredovala in Nemčija je z angleško politiko soglašala. Turčija je mirovne pogodbe sprejela — z ozirom na odgovor balkanskih držav in „upor“ Črnege se je treba, da velesile še dalje skupno nastopajo. Pomorske demonstracije zoper Črnogoro se udeležujejo vse velesile, izvzemši Rusijo, ki se pa z demonstracijo strinja. Sklepi mednarodne londonske konference se bodo izvedli, nakar se še ostala nerešena vprašanja rešijo. Za prihodnost je odločilno, da stopijo na mesto pasivne Turčije nove države z izredno življenjsko silo. Če pride kdaj do boja med Slovani in Germani, je za Nemce slabo, da so mesto Turčije zavzele jugoslovanske države. Vojaško-politična situacija v Evropi se je s tem spremenila in Nemčija mora iz tega izvajati konsekvence. Z rusko vlado je Nemčija v prijateljstvu, pravih interesnih nasprotstev med Nemčijo in Rusijo ni, plemenska nasprotja pa ne morejo povzročiti vojne. Balkanske zmage pa so obudile panslavistično gibanje. To gibanje je poleg realnih interesnih nasprotstev največ povzročilo nasprotje med Rusijo in Avstrijo. Kot zvesta zaveznica Avstrije skuša Nemčija ta nasprotja ublažiti; ohranili bomo zavezniško zvestobo tudi še dalje, kakor le med diplomatičnimi pogajanjimi. Razmerje med nemško in francosko vlado je dobro, a med Francozi je narasla moč javnega mnenja, ki je šovinistično in vidi v porazih Turčije poraze Nemcev. Da se balkanske države pridružijo tripelententi, se že vnaprej ekskomptuje. Nemčija mora vpoštevati panslavistične in francoske aspiracije ter vojaške sile svojih nasprotnikov in zato predlaga povečanje armade. Nemčija noče vojne, a če pride do vojne, hoče zmagati. Ni človeka, ki bi mogel jamčiti, da vojske ne bo. Predržno bi pa bilo reči: če pride do vojske, potem smo dovolj močni. Tako naziranje je tvorilo vedno pričetek nesreče, leta 1870 za Francoze, zdaj pa za Turke. Kako da izpade bodoča vojska, v kateri si bodo stale nasproti milijonske armade, oborožene z najmodernejšim orožjem, je zdaj še težje prerokovati, kakor prej, a merodajno ostane tudi za bodočnost: Zmagal je vedno le, kolikor časa stoji že svet, tisti narod, ki je nastopil z zadnjim možem, ko so se za njegovo usodo koeke metale. Tudi ko postane vojaška predloga postava, ne bomo svetovnega miru kalili, marveč iskali prijateljev. Prijatelje pa dobimo le, če smo močni. Politična prijateljstva so, ne bodimo sentimentalni, politične kupčije, in kakor v trgovini, se tudi v politični trgovini najlažje sklepajo kupčije med močnimi partnerji, slabotnejš pa vedno pod kolesa.

Konečno izvaja govornik, da goji tudi z Anglijo dobre zveze. Kar se tiče Churchillovega govora, da bi se z gradbami vojnih ladij počivalo, hoče konkretnih angleških predlogov počakati. Veseli ga, ker se vrača zaupanje, katerega pomajkanje je Angležem in Nemcem toliko škodilo. Velikanske svote smo izdali za oboroževanje, a kljub temu smo gospodarsko močni ostali. Noben narod ni propadel zato, ker se je izžepal z izdatki za vojsko, pač je pa veliko narodov propadlo, ker so vsled razkošja in dobrega življenja zanemarili svojo obrambno silo. Narod, ki ni dovolj požrtvovalen in ki misli, da ni dovolj bogat, da vzdrži oboroževanje, dokazuje le, da je svojo ulogo izigral!

Debata.

Po Bethmannovem govoru se je razvila velepolitična debata. Govorniki skoro vseh strank so se izražali v enakem smislu kot kancler in so izjavili, da bodo glasovali za vojaške predloge. Ostro so nastopili proti samo Poljaki in socialdemokrati. Zastopnik Poljakov je rekel, da je umevno, da Poljaki ne bodo dovolili milijard onemu državnemu kanclerju, ki hoče kot pruski ministrski predsednik nje uničiti. V imenu socialdemokratov je govoril najprvo Haase. V svojih izjavanjih je podvrgel ostri kritiki našo zunanjo politiko in je rekel: Če bi Avstrija stala s Srbijo v gospodarsko-politični zvezi, če bi pred vsem v lastnih deželah dala Srbom svobodoščine ter jih nato na način priklenila nase, potem bi bili resni zapletljaji med Avstrijo in Srbijo izključeni. Ne varstvo mej, ampak vstrahovanje drugih, imperialistična, osvajačna politika je vzrok vladne predloge. Drugi socialdemokratični govornik je bil poslanec Scheidemann. Izvajal je med drugim: Vtemeljevanje vladne predloge z okrepitevijo balkanskih narodov je nepravilno in ga odklanja. Nemčija naj bi na vsak način smatrala Srbe in Bolgare za sovražnike, ker

jih je Avstrija s svojo politiko izzvala proti sebi. Kakšno vrednost ima za nas pod takimi okoliščinami avstrijski zaveznik? Obžalovati je, da se je privleklo zopet na dan zastarelo strašilo francoskega dednega sovražnika ter panslavistično nevarnost, in neumevno je, da je državni kancler izgovoril usodepolno besedo o nasprotju med slovanstvom in germanstvom. Ta beseda je morala vplivati na Dunaju tem mučnejše, ker je Avstrija po polovici slovanska država. (G. Scheidemann pozna očitvidno nekoliko premalo nemški in ponemčevalni tok naše politike. Op. ur.)

Debata, ki se je nadaljevala včeraj, se nadaljuje še danes. Gotovo pa je, da bodo vladne predloge sprejete.

Boj za Skader.

Blokada črnogorske in albanske obali sklenjena. — Bethmann-Hollweg in Grey izjavljata, da mora pripasti Skader Albaniji. — V mirovni pogajanjih ni nobenega napredka — Srbija tudi odklonila zahteve velesil.

Položaj na Balkanu je neizpremenjen. V zadnjih dneh se ni zgodilo nič novega, nič posebnega. Še vedno se suče cela svetovna politika okrog Skadra. Vprašanje miru, kakor tudi vse druge še nerešene zadeve so stopile v ozadje in cel položaj je združen z usodo Skadra. V tem oziru ni prišlo še do nikakega zblizanja. Črnogora zahteva slej ko prej Skader za-se, velesile pa to odklanjajo. V ponedeljek sta zopet dva vodilna diplomata povdarila, da mora pripasti Skader Albaniji. Izjavil se je tako Bethmann v svojem znamenitem govoru in v enakem smislu je govoril v angleški zbornici Sir Eduard Grey. Vse to pa nič ne iritira Črnogore. Ravno tako je tudi nič ne vznemirja sklep, da bodo mornarice velesil pričele z blokado črnogorske in albanske obali. Iz Cetinja prihaja glas, da je transport srbskega vojaštva že končan in je Črnogora za vse in na vse pripravljena. Brodovna akcija se razvija zelo počasi in se bo tudi z blokado pričelo še le v nekaj dneh. Ker vlada med tem okrog Skadra mir, bodo vesti, da se vrše pogajanja radi kompenzacij za Skader, gotovo imele nekaj resnice. Ker cela zadeva noče naprej, je nervoznost v naših diplomatičnih krogih vedno večja in nemški listi so zopet polni očitaj na naslov Rusije.

Če Skader pade.

London, dne 7. aprila: Oficijozna „Westminster Gazette“ piše: Če pade danes ali jutri Skader, bodo kakor je upati, ohranile velesile mirno kri in dopustile vsem strankam toliko časa, da bodo lahko mirno presodile položaj. Koncert velesil ni brez moči, če tudi si začasno obdrži kralj Nikita Skader. Noben član koncerta ni prisiljen, da bi ga preginal z vojaško silo. Hitreje bo zadostovalo, da se nadajuje pritisk na luke in se pridržijo okraji, ki bi bili sicer pripadli k Črnigori in Srbiji, dokler ne bodemo končno zvedeli za vse namene Balkanske zveze.

Blokada.

London, dne 8. aprila: Kakor se tukaj sliši, se blokada ne bo takoj izvedla, marveč se bo poprej z njo samo zažugalo. Glede roka, ki ga bo dal admiralski svet Črnigori za opustitev obleganja Skadra, se vrše med velesilami pogajanja, ki stoje neposredno pred zaključkom.

Sovražnosti proti Turčiji ustavljene.

Sofija, dne 7. aprila: Da se mirovna pogajanja pospešijo, so se s tihim sporazumom s Turčijo sovražnosti pri Kataldži ustavile. Starejši letniki se pošiljajo domov. Popolna demobilizacija sledi pa po sklepu miru in bo zahtevala en mesec časa. Le mali del bolgarskega vojaštva ostane kot okupacijski zbor pod orožjem.

Odklonljiv odgovor Srbije velesilam.

Srbska vlada je dne 7. t. m. odgovorila velesilam na zahtevo, da naj zapusti Albanijo in glede varstva albanske narodnosti. Srbija izjavlja, da Albanije ne zapusti pred sklepom miru. Zahtevi po posebnem varstvu Albancev srbska vlada z ozirom na ustavo in zakone, glasom katerih imajo vsi državljani enake pravice in enake dolžnosti, ne more ugoditi.

Drugo poročilo iz Beograda pravi: V sinočnem poluradnem komuniciju izjavlja Srbija na noto velesil, da bo odpoklicala svoje čete izpred Skadra, ko bo mir sklenjen, ali pa Skader zavzet. Iz drugih albanskih pokrajin bo odpoklicala Srbija svoje čete, kadar bodo velesile definitivno naznanile albanske meje.

Izjava kralja Nikite.

„Tems“ javlja iz Cetinja precej neverjetno vest: Kralj Nikita je obvestil poslanike velesil, da hoče odstopiti, če se bo skušalo s silo zabraniti Črnigori nadaljevanje obleganja Skadra. Pri tem je namignil, da bi se v tem slučaju Črnogora dala priklopiti Srbiji.

Odločitev pade pred Kataldžo?

Carigrad, dne 5. aprila: V mestu se vrsti panika za paniko. Premožni Turki se izseljujejo. V mestu so razširjene vesti, da bodo Bolgari udarili na Carigrad. Bolgari imajo pri Kataldži koncentriranih 210.000 mož. Turške čete so popolnoma demoralizirane; desno krilo in centrum Turkov sta se umaknila za več kakor 4 kilometre od sovražnika.

„Frankfurter Zeitung“ poroča, da hočejo Bolgari ob enem ko udarijo proti Carigradu, forsirati še tudi Dardanele. Na Bolgarskem izjavljajo, da Bolgari niso pripravljeni odnehati od sedaj stavljenih pogojev niti za pičico.

Rusija zapuša Črnogoro.

Glasilno desnice v ruski dumi izjavlja, da so se poslanci po razgovoru s Sasonovom soglasno prepričali, da je glede na Balkan Rusija zasledovala popolnoma pravo politiko, ki ne odgovarja zgolj koristim Rusije, marveč brezpogojno tudi koristim vsega slovanstva. Operacije Črnogore niso primerne in so drzen, nesmotren poizkus ter ne odgovarjajo življenjskim koristim črnogorskega ljudstva. Črnogoro se za izgube gotovo odškoduje, a nepreklicno se Skader Albaniji priklopi. Prijatelji slovanstva postopajo edino pravilno, če Črnogore ne hujskajo k pustolovstvom, ki presegaajo njene moči.

Vračanje srbske vojske izpred Odrina.

Odpravljanje srbskih čet izpred Odrina v domovino se dokaj počasi vrši; namesto petih vozit le dva bolgarska vlaka. Kljub temu je vsa vojska sveža in vesela; le nekaj malega vojakov ne bo moglo z ostalimi takoj domov. Vojaki nesejo s sabo domov za spomin različne predmete iz podzemskih koč, v katerih so toliko časa živeli, kakor stole, posode itd. V Mustafi paši je sedaj nebroj vojakov, bolgarskega ljudstva in do 10.000 turških vjetnikov; zato vlada v mestu velik nered in nesnaga, pa razne bolezni. Srbska vojska bo zato morala vsa, kolikor je je bilo pred Odrinom, ostati nekaj časa v karanteni.

Velikanska slovarska manifestacija v Peterburgu.

V nedeljo, dne 6. t. m., se je vršila v Petrogradu velika slovanska manifestacija. Večtisočglava množica je nesla deske z napisi: „Skader Črnigori!“ „Sveti križ na Hagijo Sofijo!“ Na grobovih Aleksandra II. in Aleksandra III. so se položili krasni vencji. Nad 10.000 manifestantov je aklamiralo velikega kneza Nikolajeviča.

Nikita ne pusti Skadra.

Iz Cetinja poročajo, da je črnogorski kralj Nikita povabil vse vojne dopisnike angleških listov ter jim v nagovoru dejal, naj ostanejo na Cetinju, češ, sedaj postane še le zanimivo. Časnikarji so vprašali kralja, če želi evropsko vojno. Nikita je odgovoril: „Jaz zahtevam pravico, meni ni nič mar, kaj hoče Evropa. Doslej je Črnogora žrtvovala 40.000.000 fr. in 10.000 človeških življenj. Naj li bo vse to zaman? Skader je naše življenje; če je treba, pademo zaradi njega vsi v boju.“

Koliko ozemlja so zavzele posamezne balkanske države.

Srbski tiskovni urad prinaša statistiko, koliko ozemlja so zavzele posamezne balkanske države v balkanski vojni. Po tej statistiki so zavzeli Srbi in Črnogorci 62.000 kvadratnih kilometrov, Bolgari 55 tisoč, Grki 30.000 kv. km.

Konzul Prochaska.

Bivši avstrijski konzul Prochaska v Prizrenu, o katerem se je svoječasno toliko pisalo, češ, da je bil onečaščen po srbskih vojaki, je na svojem potovanju skozi Budimpešto sprejel poročevalca nekega budimpeštanskega lista, napram kateremu se je izrazil, da mu je mnogo na tem ležeče, če se enkrat pribije, da se mu za časa bivanja v Prizrenu ni prav nič žalega pripetilo.

Balkanska zveza.

Nasproti polemikam zadnjih dni glede sodelovanja srbske vojske pri osvojitvi Odrina in zarobljenju Šukri paše, zatrjujejo sedaj beogradski politični krogi, da so v medsebojnem razmerju med zavezniki zopet nastopili mirnejši in solidnejši odnošaji. Splošno se izreka upanje, da bo bodočnost Balkanske zveze še bolj solidna ter vlada mnenje, da bo to posledica izravnjanja vseh spornih vprašanj, zlasti teritorialnih. Zdi se, da so ravno v zadnjem času dali močni zaščitniki Balkanske zveze energično razumeti, da je treba Balkansko zvezo na vsak način vzdržati za velike bodoče cilje in da mora v Balkanski zvezi sami zavladati stabilnost in ravnotežje. In opetovano se pojavljajo vesti, da je Rusija v temle smislu delovala pri Bolgarski ter se zlasti mnogo komentirajo izjave generala Dimitrijeva, ki pravi, govoreč o Odrinu, da je treba povdariti, da je srbska vojska pokazala isto junaštvo, kakor bolgarska, kar je izvanredna ilustracija edinosti srbsko-bolgarske vojske, ki je kakor en mož šla nad sovražnika. To utrjuje zvezo ter pobija glasove razdiralcev. In ob enem pa je to dokaz, da je mogoče sporazum med balkanskimi zavezniki in da Balkanska zveza ni sklenjena za en dan, marveč da ima ogromne cilje, ki se bodo pokazali po vojni, kadar se bo končno razdelilo ozemlje, ki smo je dobili v vojni.

„Samouprava“ prinaša članek, v katerem se izreka za čim trajnejšo Balkansko zvezo ter pravi, da mora biti zveza zdrava samo med državami približno enakih ciljev in enake velikosti. Interesi so paralelni. „Samouprava“ pravi dalje, da so se mnogi že bali, da Balkanska zveza razpade, ker se nahajajo na Bolgarskem, kot v največji državi, kratkovidni šoviniisti, ki mislijo, da lahko Bolgarska sedaj sama vodi politiko ter sklene s kako velesilo zvezo za podjarmljenje Balkana. Toda taka zveza ne more biti koristna za Bolgarsko. Prirodna je samo zveza balkanskih držav, ker tako zvezo podpira zemljepisni položaj, relativna enakost članov. Taka celina more in mora voditi svojo politiko in vstopiti kot velesila

med ostale velike države. Taka Balkanska zveza pa mora biti dogma za vse razumno misleče politike, ker je čisto gotovo, da ima ta zveza rešiti še večjo nalogo, kakor jo je rešila sedaj, to je osvoboditi gospodarsko in kulturno Balkan.

Politični pregled.

Ladislav pl. Lukacs.

Ogrska ima ministrskega predsednika, ki je bil javno obdolžen, da je goljuf in tat. Ta ministrski predsednik, Ladislav pl. Lukacs, se je poskusil rešiti na poseben način. Dosegel je, da prvo sodišče ni obtoženemu bivšemu državnemu poslancu Zoltanu Desyju dopustilo dokaza resnice o njegovih očitanjih, češ, če se komu reče „panamist“, ali ga dolži „panamskih“ dejanj, ni tega mogoče postaviti pod dokaz. Toda druga inštanca se ni uklonila vplivom vlade, nego je razveljavila razzsodbo prvega sodišča in odredila novo obravnavo z naročilom, da se mora obtoženemu Desyju dopustiti dokaz resnice. Dokaz resnice je dopuščen v petih stvareh in sicer ravno v tistih, ki se tičejo poneverjenj, goljufij in tatvin. Razzsodba druge inštanca je za ministrskega predsednika naravnost uničevalna in vse je le rado vedno, kako bo Lukacs poskusil obravnavo zavleči, ali preprečiti, zakaj če pride do obravnave, je plem. Lukacs izgubljen, tako je splošna sodba. Opozicija je radi te razzsodbe druge instance vsa polna — veselja.

Starosta hrvaških politikov umrl.

Minulo soboto, dne 5. t. m., zvečer ob 8. uri, je na Reki nenadoma umrl 83letni hrvaški narodni voditelj Erazem Barčič. Bil je ves dan dobre volje, in ob 5. uri popoldne je še sprejel nekega časnikarja in mu dal zanimive izjave glede podržavljenja ruske policije. Okrog 8. ure zvečer se je začel opravlja za gledališče, kar ga zadene srčna kap. Prihiti zdravniki so konstatirali le smrt. Ko se je raznesla vest o smrti tega zadnjega hrvaškega patricija na Reki, so hrvaška društva takoj odpovedala vse zabave. Erazem Barčič je bil do zadnjega časa poslanec v hrvaškem saboru; bil je član hrv.-srbske koalicije.

Raznoterosti.

Sv. oče. Iz Rima poročajo z dne 8. t. m.: Danes predpoldne sta preiskala papeža oba njegova zdravnika ter dognala, da je skočila njegova telesna toplota na 38.5. Srce bije rahlo, vendar sta zdravnik izjavila, da stanje kot tako ni vznemirjajoče. Pacijentu je treba miru, sicer bi zdravnika ne mogla prevzeti odgovornosti za posledice. Papež leži v postelji, je čil in noče nič vedeti o svoji boleznit ter hoče že jutri iz postelje. Ob 10. uri predpoldne sta ga obiskali sestri in sta ostali pri njem celo uro. Ko sta zapustile Vatikan, sta bili dozdevno v skrbeh. A zadnja poročila se pa zopet glase pomirjajoče. Zvečer je znašala temperatura že 37.3. Papeža se je zopet polotila lahka influenza.

Iz učiteljske službe. Martin Stante je prišel kot okrajni pomožni učitelj k Sv. Stefanu; mesto njegga je bil imenovan Vekoslav Gobec za provizoričnega učitelja na okoliški šoli v Celju, na Gobčevo mesto pa kot pomožni učitelj Stanko Gradišnik. Anica Ježovnik suplira obolelega nadučitelja Vizjaka na Ljubečni, Angela Sitter obolelo učiteljico Cidrih v St. Petru, M. Lavrič obolelo učiteljico R. Vidali v Grižah; Marija Wudler je prišla kot pomožna učiteljica v Griže.

Iz šolske službe. Na petrazredni deški šoli v Ljutomeru okolica (drugi plačilni razred), je oddati mesto učitelja; prošnje do dne 15. majnika.

J. S. Z. III. glavni redni občni zbor Jugoslovanske strokovne zveze bo v nedeljo, dne 4. majnika 1913, v Ljubljani, Ljudski dom.

200letnica pragmatične sankcije. Dne 19. t. m. bo 200 let, kar je izdal Karol VI. pragmatično sankcijo, ki je sedaj temeljni zakon avstro-ogrške monarhije.

Skandal v liberalnem taboru. V Gorici je pred nekaj časom izginil uradnik pri tamošnjem okrajnem šolskem svetu neki Rozina. Po begu se je uvedla preiskava, ki je dognala, da je Rozina defraudiral 33.000 K denarja, ki je bil namenjen za razne šolske potrebščine. Rozina je bil velik veseljak in še večji liberallec. V soboto je pa presenetila goriške Slovence druga senzacija. Predpoldne ob 9. uri je prišel na moško učiteljsko policijski komisar in je povabil bivšega šolskega nadzornika profesorja Finžgarja s seboj k preiskovalnem sodniku. Po zaslišanju so obdržali Finžgarja v preiskovalnem zaporu. Prof. Finžgar je bil do zadnje dobe dolgoletni okrajni šolski nadzornik goriške okolice in je bil Rozina v njegovem uradu. Sumi se ga, da je bil v zvezi z Rozinovimi malverzacijami. Profesor Finžgar je na Goriškem poznata osebnost in je bil kot nadzornik velik zaščitnik liberalnega učiteljstva, zato v liberalnem taboru zelo priljubljen. Ko lansko leto ni bil več imenovan nadzornikom, so liberalci kar divjali jeze in srda.

Ruška kočja se otvori na binkoštno nedeljo. In tisti dan je tudi prvi cerkveni shod pri Sv. Anehu. V Ruški kočji ostane vse pri starem in če so bili cerkveni turisti dozdaj zadovoljni, upamo, da bodo tudi zana-

prej. Naši narodni sovražniki so nam vsega zavidni in tako tudi prijazne Ruske kočje in njene hčerke Planinke. Iz same zavisti so začeli graditi znano „Marburger Hütte“, kjer bosta gotovo imela glavno besedo Jahn in Mahnert. Slovenski turisti! Radi in pogosto obiskujemo Ruško kočjo!

Južnoštajerska hranilnica v Celju da vsako leto tiskati letno poročilo v liberalni celjski Zvezni tiskarni, čeprav ima večinoma cerkveni denar v svoji blagajni. Čudno!

Kolekovanje vlog društev za razne prireditve. Finančno ministrstvo je v odloku, ki ga je ravnokar izdalo, natančno določilo predpise glede kolekovanja vlog društev za dovoljenje predstav, produkcij, koncertov itd. Vsi prejšnji tozadevni starejši odloki niso več v veljavi. Posebno važne so naslednje točke: 1. Če se vrši produkcija proti plačilu vstopnine, ali brez vstopnine. 2. Če je društvo po pravilih upravičeno za take prireditve ali ne; tu je pripomniti, da je društvo za takšne prireditve po svojih pravilih le tedaj upravičeno, če je zaprosena produkcija (prireditve) v pravilih razločno navedena, če tudi takšne prireditve niso pravzaprav namen društva, ampak služijo le nadaljnjim društvenim interesom. Splošno določilo, da je društvo upravičeno prijeti take zabave, ne zadostuje. 3. Če je namenjena prireditve le društvenim članom, ali če je dostopna tudi nedruštvenikom. Vse tozadevne vloge, tičeče se samo za društvenike, so po tarifu 44 g kolka proste, če je društvo po pravilih k tej prireditvi upravičeno. Vloge pa, tičeče se produkcij tudi za nedruštvenike, ali za take prireditve, do katerih društvo po svojih pravilih ni upravičeno, se morajo kolekovati. Pri tem je visokost in način koleka odvisna od kakovosti prireditve (če je določena vstopnina ali ne). Za vsako prireditve proti vstopnini je plačati po tarifu 43 h in 7 g za vsak slučaj kolek za vlogo po 2 K in kolek po 2 K za dovoljenje. Vloge za dovoljenje predstav brez vstopnine se morajo pa po tarifu 43 a, 2, kolekovati s kolekom po 1 K.

Domotožje. Pri 20. lovskem bataljonu v Krmínu na Goriškem je služboval tudi neki mladenič novinec iz Ljubna na Zgornjem Štajerskem. Za velikonočne praznike je bil doma in ko je njegov dopust potekel, se je počasi odpravil nazaj. Toda v Št. Mihelu se je že vrnil domov v Ljubno. Oče ga je spravljal zopet od doma, toda fant je prišel drugič nazaj. Tudi sedaj se je očetu posrečilo ga spraviti do Št. Mihela, pa fant je zopet dobil domotožje in — tretjič se je obrnil domov. Med tem je dopust že potekel in fanta novinec so vzeli orožniki pod svoje varstvo.

Naše prireditve.

Majšberg.

G. Brezinšekova gostilna v Majšbergu se malokedaj tako napolni, kakor zadnje nedeljo, dne 6. t. m., po rani službi božji. Prišla sta poročat k nam gospod državni poslanec Mihael Brenčič in pa gospod deželni poslanec O z m' e c. Nemškutarsko in liberalno seme, katero sejeta po naši župniji „Štajerc“ in „Sloga“, zlasti slednja obilo na stroške ptujске posojilnice, nikakor noče v klasje. Soglasno so odobrili zbrani možje delovanje poslancev Slovenske kmečke zveze, kakor v državnem, tako tudi v deželnem zboru, jim izrekli vsestransko zaupanje ter izročili razne nujne prošnje o svoji bedi, katero jim je povzročila lanska toča.

Štajersko.

Maribor. V Narodnem domu se že skoro leto dni na novo barvajo zunanja okna. Nekoliko dela je bilo izvršenega že lansko leto, a je potem vse zapalo. Sedaj se zopet nekaj dela. O preveč dobrem in vzornem gospodarstvu naše posojilnice to ravno ne priča. Ko se je delo izročilo, se priznanega našega mojstra še vprašalo ni. Pa ne mogoče radi tega, ker gotovim liberalnim kolovodjem ni po godu.

Maribor. Dramatično društvo vabi vse člane in prijatelje društva na odhodnico režiserja gospoda Josipa Stegnarja, ki se vrši v četrtek, dne 10. aprila, ob 8. uri zvečer, v restavraciji mariborskega Narodnega doma.

Maribor. Slovanska čitalnica in Glasbeno društvo v Mariboru priredita v nedeljo, dne 13. t. m., v veliki dvorani Narodnega doma koncert. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Spored: I. del: 1. F. Smetana: Overtura k operi Libuša. Veliki orkester. 2. L. v. Beethoven: Andante iz 5. simfonije. Veliki orkester. 3. F. Smetana: Uvodni zbor iz Prodane neveste. 4. F. Liadov: Vozle rečki. Ruska narodna. Mešan zbor. 5. Dr. A. Schwab: Še ena. Mešan zbor. 6. F. Smetana: Polka in sklepní zbor 1. dejanja iz Prodane neveste. 7. V. Parma: Fantazija iz Ksenije. Veliki orkester. II. del: 8. A. Dvorak: Slovanski plesi št. 8. Veliki orkester. 9. P. I. Čajkovsky: Fantazija iz opere Evgen Onjegin. Veliki orkester. 10. F. Ferjančič: Tone solnce. Mešan zbor. 11. Dr. A. Schwab: Zlata kanglica. 12. D. Jenko: Zbor ciganov. Mešana zborja s spremljevanjem orkestra. Med 1. in 2. delom sporeda je 15 minut odmora. Vstopnina: Foteljski sedeži 4 K, sedeži I.—IV. vrste 3 K, V.—VIII. vrste 2 K, IX.—XII. vrste 1 K 60 vin., stojišča 1 K. Dijaki plačajo 50 vin. Sedež na galeriji 1 K, stojišče 50 vin.

Maribor. V pokoj je stopil podpolkovnik Aleksander Cazafura v 47. pešpolku, poveljnik dopolnilnega okraja v Mariboru. Preseli se v Tolmin, odkoder je doma. Za njegovega naslednika v Mariboru je imenovan major Adolf Kropsch od 18. pešpolka.

Maribor. Franc Turnšek, 18 let star pomožni delavec v tukajšnji mizarski delavnici gospoda V. Freunda, je v pondeljek popoldne pri snaženju stroja zašel z desno roko med dva valjarja, ki sta mu zmučkala dva srednja prsta. Ponesrečenca so takoj z vozom odpeljali v bolnišnico.

Fram. Miha Sturm, viničar pri Rutniku v Framu, je hotel pred nekimi dnevi na hlev po klajo. Imel je pa nesrečo, da se mu je pri tem spodmuznila lestvica in je padel na škedenj, vsled česar si je zlomil desno roko. Sturm je sedaj res velik siromak, ker je za delo docela nezmožen, ker nima nobene roke, da bi si pomagal. Levo roko so mu namreč že pred par leti v mariborski bolnišnici pri operaciji odrezali.

Hoče. V nedeljo, dne 6. t. m., popoldne, je nastal v krčmi Barbare Glaser v Reki pri Gornjih Hočah, med fanti iz okolice prepir, vsled katerega so bili rogovileži postavljeni na cesto. Na cesti je pa še nastal velik tepež, pri katerem sta viničarska sina Janez in Matija Visočnik 30letnega kamnoseka Fr. Vešnerja z noži in z drogi tako natepla, da je zabil po celem životu, kakor tudi na glavi, več ran, vsled katerih so ga morali drugi dan odpeljati v bolnišnico.

Račje. V pondeljek dopoldne se je peljal Mat. Klinc, posestnik iz Dobrove, po cesti čez Račje. Iz neznanega vzroka so se mu splašili konji in začeli bežati. Klinc, kateri je hotel konje ustaviti, je padel in prišel pod voz in si je pri tem strl levo nogo. Klinca so potem naložili na drugi voz in ga odpeljali v bolnišnico.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. V dokaz, kako lažejo naši nemškutarji in kako laže njihovo glasilo „Marburgerca“, naj navedemo samo dva slučaja: V poročilu o Brezočnikovi pravdi trdi „Marburgerca“, da je gospod Pišnik odpovedal Lorbeku kovačijo, ker je ta povzročil ovadbo proti Brezočniku. Resnica pa je, da je bilo odpovedano Lorbeku iz enakega vzroka, kot pri falski grajščini: Lorbek ne zna varovati svojega jezika. Trditve, da bi bil gospod Pišnik z Lorbekom govoril, je debela laž, ker gospod Pišnik že dve leti z Lorbekom niti govoril ni. Drugi slučaj: V že zadnjič omenjenem dopisu iz St. Lovrenca v „Marburgerci“ se na lažnjiv način slika g. Brezočnika kot človeka, ki bi bil privandral v St. Lovrenc. S prozornim namenom se piše, da je bil v St. Lovrencu mir, dokler se ni pred enim letom pojavil Brezočnik. Pa povemo našim nemškutarjem, da se jim tudi tak način boja ne bo obnesel. Vsi vemo, da je gospod Brezočnik naš domačin, sin našega Pohorja. On bo ostal tu, mnogi drugi privandrance pa bodo šli s trebuhom za kruhom. Saj tudi ne zaslužijo, da bi jih redila naša lepa, rodovitna pohorska zemlja.

Celje. Dne 7. t. m. je umrl tajnik tukajšnje okrajne bolniške blagajne, Vilhelm Oechs. Z njim je legel v hladni grob eden najstrupenejših nasprotnikov Slovencev v našem mestu. Kot hud nemški nacionallec je Oechs navadno vodil in mobiliziral celjsko mestno poulično svojat zoper Slovence, kadar so ti priredili kako slovesnost. N. v m. p.!

Šoštanj. Igra „Legijonarji“ je v nedeljo, dne 6. t. m., uspela v vsakem oziru dobro. Občinstvo je bilo zadovoljno z igro, kajti pri šaljivih prizorih je bilo včasih že preveč smeha, pri resnih prizorih pa tudi solz ni manjkalo. Diletantje pa so bili zadovoljni z obiskom. Dvorana je bila po dolgem času zopet enkrat polna! Igra se ponovi v nedeljo, dne 13. t. m., ob 3. uri popoldne. Pridite vsi, da si pogledate to res lepo igro. Prepričani smo, da boste radi prišli še večkrat, ako si boste ogledali to gledališko igro.

Gradec. Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Kres“ v Gradcu priredi v nedeljo dne 20. t. m. v dvorani restavracije „Goldener Stern“, Sparsberggasse 65, ob 4. uri popoldne, večjo prireditve z zelo zanimivim vsprejedom. Graški Slovenci, — pridite!

Zreče. Pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju je bil obsojen dne 1. aprila Jožef Novak, pekovski mojster iz Zreč pri Konjicah, na 14 dni zapora, dvakratnim postom in trdim ležiščem, ker se je obnašal na c. kr. poštnem uradu v Zrečah zelo surovo in ker je dejanski razžalil gospoda poštarja in njegovo soprogo ter jo vrgel celo ob tla. No, sedaj se mu že menda kri umiri.

Gornjigrad. Zadnje klobasarijo v „Narodnem Listu“ je zbranim prečital na glas c. kr. orožnik g. K. . . . č v gostilni na škarpi celo vpricho otrok. Gospodu kaplanu svetujemo, da se obrne na celjsko poveljništvo, ako noče tiho prenesti takega postopanja kot bivši vojak. Če bi se kakemu liberalcu kaj takega zgodilo, bi dotičnik že zletel iz Gornjegagrada . . .

Središče. Gledališka igra „Divji lovec“, ki jo je priredilo preteklo nedeljo, dne 6. t. m., naše slovensko katoliško izobraževalno društvo s sodelovanjem Orlov in Dekliške zveze, je prav izvrstno uspela. Diletantje, dasiravno še sami začetniki, so svoje vloge na splošno zadovoljnost občinstva prav dobro rešili. Hvaležni smo naši mladini za prijetne urice, in si želimo v kratkem zopet kaj podobnega.

Posestvo ca. 7 ora-
lov, s hišo
kozolcem in hlevom — od premo-
govnika oddaljeno 20 minut in od
cementnega kamnoloma 5 minut —
se radi rodbinskih razmer ugodno
proda. Več pove Ferd. Marn v
Trbovljah 1. 72

Harmonium

proda takoj za ugodno ceno
**Franc Golob v Slovenj-
gradec.**

XXXXXXXXXX

Proda se lepa, enonad-
stropna, vili po-
dobna hiša, obstoječa iz 5
zidana hiša, sob in gospo-
darskega poslopja, 2 1/2, orala sado-
nosnika in njive, s stiskalnicjo. —
Lega v prijaznem trgu Gornja Rad-
gona, tik župne cerkve sv. Petra,
5 minut od želez. postaje Gornja
Radgona in 5 minut od mesta Rad-
gona. Nese mesečno 50 K najem-
nine. Zaradi lepe, mirne lege, brez
prahu, z vrtno obdano, posebno
pripravna za kakega duhovnika-
penzionista. Cena in plačilni po-
goji se zvejo pri gospodu Janezu
Lančiču, kleparskemu mojstru v
Gornji Radgoni. 70

Lepo posestvo brez gospodarja

Mlada vdova z otroci, posestnica,
brez dolgov, pri postaji Poličane,
poroči gospodarja v starosti 30—
40 let, ki bi imel veselje do gos-
podarstva. Dote mora imeti 4000
K. Več pove Fr. Gajsek, Poličane.

XXXXXXXXXX

»Straža« je najuglednejši
spodnještajerski list, ki
se zelo mnoga čita
zato je inseriranje v
njem zelo uspešno.
Za zdravo in krepko ::

**Radi poprave hiše in
prenovljenja trgovine prodam
1 izložbena okna z keme-
nim okvirom, 1 vrata in
3 okna z okviri po nizki
ceni. — Ivan Ravnikar,
trgovec v Celju.**

Kupim malo posestvo na Štajerskem
n. p. prodam ali zamenjam moje
pol ure od Maribora radi prese-
litve. Več pri g. Iv. Keinz, Berg-
strasse 4. I. ali Lembacherstrasse
19 v trgovini v Mariboru. 485

XXXXXXXXXX

Inseriranje »Straži« v je
ceno, ker hočemo iti na
roko slovenskemu tr-
govstvu in obrtništvu
zato poslužite se ugo-
odne prilike.

Pozor! Velecenjeni Pozor! gg. posestniki zemljišč in vrtov!

Spomlad je nastopila in Vas pozivlja, da obdelate svoje trav-
nike, polje in vrte. Kakor Vam je znano, dobivajo se najboljša
in najbolj zdrava **gozdna, deteljna, travna in
zelenjadna semena**

le v obče znani specerijski in semenski trgovini tvrdke

M. Berdajs v Mariboru

na Zofijinem trgu Za prijazna naročila se najtopleje
priporoča z odličnim spoštovanjem

M. Berdajs.

Samo izborna blago!

Točna postrežba!

Niti ena

dama, ki gleda na pravilno negovanje kože, osobito če
hoče odstraniti razne pege na obrazu in na rokah, ne
najde v to svrhu boljšega mila, kot je staro priznano

Bergmanovo **Karbolfeeržvepleno milo**

znanka Steckenpferd

od Bergmanna & Co., Dečim ob Labi.

Komad stane 80 vin. Dobi se v lekarnah, drožerijah,
parfumerijah in v vseh tozadevnih prodajalnah.

Planinka,

planinsko letovišče, 1250 m nadmorske višine, pri
Ruški koči na Pohorju, 10 sob z 22 posteljami, topla
in mrzla kopel, krasni in lahkotni izprehodi po senč-
natem, jelovem gozdu, najboljša planinska voda, iz-
borna kuhinja, lahek dohod iz železniških postaj Ru-
še, Bistrica ob kor. žel., Maribor, Fram; cene zmer-
ne, sezona od 1. junija do 15. septembra. Natančnej-
ša pojasnila daje podravska podružnica Slovenske-
ga planinskega društva, pošta Ruše, Štajersko.

? Kateri

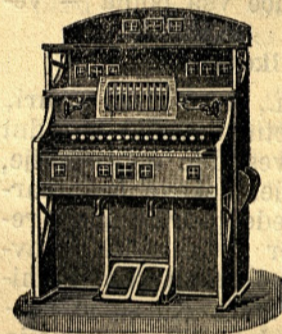
kavini pridatek naj kupim?
Izbira je v resnici težka, —
kajti toliko ponud človeka
naravnost zbeга!

Kaj rabite Vi, gospa sosedja? — Jaz?
Jaz sem in bom ostala pri preizkušenem

pravem : **Franckovem** : pridatku
za kavo

s kavinim mlinčkom iz zagrebske tovarne;

od tega zadostuje : manjša : množina ; on
pov roči najlepši, zlatorujavi, čisti zvretek,
toraj močno, slastno kavo!

Josip Brandl, izdelovatelj orgel v Mariboru o. Dr.

izdeluje cerkvene orgle v vsaki
velikosti zelo solidno delo. —
Prevzame uglasbo, popravilo
in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije naj-
boljše kakovosti evropskega in ameriškega sistema
za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni.

Transponirharmonista z 28 akordi.
Proračuni in katalogi brezplačno in poštine prosto

TISKARNA SV. CIRILA

Koroška cesta 5 MARIBOR

lastna hiša

ima najboljše stroje, črkostavne stroje z lastnim električnim obratom, najnovejše črke in moderne obrobke
ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče reči kakor :

časnike, knjige, brošure, računske sklepe, združna in društvena pravila, nadalje za posojilniške,
občinske, šolske, župnijske in druge urade uradne zavitke z natisom in glave pri pismih, kakor
tudi za obrtnike in trgovce, krčmarje, društva in zasebnike: pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, men-
jice, cenike, jedilnike, vabila, plesne rede, vsprejemnice, zaročna naznanila in pisma, vizitnice in na-
pisnice, plakate in naznanilne cedulje itd.

Diplome za častne občane in ude društev v primerni velikosti in olepšavi. Parte in žalostinke v
najlepši opravi.

Vsa naročila se najhitreje in ceno izvršujejo.

Prodajalnica tiskarne sv. Cirila

Državni
telefon
št. 113

Pošt.
hran. št.
25010

priporoča svojo bogato zalogo vseh tiskovin potrebnih za župne, šolske in občinske urade, za posojilnice, odvetnike, notarje,
društva in zasebnike. Priporoča tudi pisalne potreščine, kakor, črnilo, peresa, svinčniki, radirke, ravnila, tintnike itd. Raznovrstni papir, kan-
celijski, pisemski v zavitkih, kasetah, papir za sekirice (notni papir). — Trgovske knjige v raznih velikostih. Spominske knjige (Poesie).
Knjige za slike (Photographie-Album) itd. — Istotako se priporočajo raznovrstni molitveniki kakor :

Venec pobožnih molitev in sv. pesmi, Sveto opravilo, Malo sv. opravilo, Hodi za Kristusom, Hoja za Marijo, Marija žalostna mati,
Družbine ali Dekliške bukvice, Ključek nebeški, Prijatelj otroški, Večna molitev na čast presv. R. Telesu, Šmarnice jeruzalemskega romarja,
Ordo providendi. Premišljevanje o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa, Duhovni vrtec ali molitvenik za katol. mladež, Marija, mati dobrega
sveta, Vrtec sv. devišstva itd. — V zalogi ima tudi raznovrstne druge knjige n. pr.: Katekizem o zakonu, Katoliška liturgika, Pobožni mini-
strant, Občna metafizika, Razlaga velikega katekizma, A. M. Slomška zbrani spisi, Obrednik za organiste, mali ročni Officium defunctorum, Sv.
birma, Marijino življenje in druge. — Dobe se tudi križi, stenski, nikljasti leseni razne velikosti in cene. — Svetinjice iz aluminija, Srca
Jez. in Mar., Naše ljube Gospé, Čistega Spočetja. Posebno se priporočajo svetinjice, ki se lahko nosijo namesto raznih škapulirjev, ka-
kor tudi za Marijine družbe. Rožni venci, leseni in koščeni, kokus, biserni in srebrni po raznih cenah; tudi križci za rožne vence.